GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajatóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tace'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 95 Brasiovu 17|5 Decembre 1876.

Revelatiune frappanta in cestiunea bancei.

Ori-catu populatiunile tierei nóstre suntu mai multu numai agricultórie, totusi e datorinti'a nóstra imperativa, cá se ne ocupamu si noi toti, fórte de aprópe si cu mare diligentia de cestiunea banciloru. In dilele nóstre exista politic'a de banci, precum exista politic'a de cali ferate, politica de corabiare, politica de colonisatiune etc. Astadi din tóte se face politica, chiaru din panea de grau ori de secara si din mamalig'a de papusioiu, din postu si nepostu, inca si din ap'a de beutu. Se nu ni se para cá paradoxe lucrurile aceste. — Bancile au influintia farmecatória in bine séu in reu, nu numai asupra comerciului si a industriei, ci in tocma, in aceeasi mesura asupra agriculturei, in fine asupra finantieloru statului.

Suntu vreo cinci ani, de candu ungureniloru le casiunà mortisiu, cá se-si castige si ei una banca nationale cu dreptu de a emitte bilete de banca (Banknote). Déra unde e capitalu de auru si argintu celu pucinu de 30—40 milióne? Nicairi, ca Europ'a cea bogata nu le mai dà nici unu banu, precum nu dà turciloru si spanioliloru, éra ei n'au mai nimicu in metallu nobile. In fine se pusera in negotiatiune cu ministeriulu austriacu, cá se impartia banc'a nationale. In Maiu an. c. se inchiaià cu mare greutate unu arangementu intre ambele ministeriuri. In Novembre voira se continue pertractarile pe basea din Maiu, cumu se dicea, si inca asia, cá se fia banca dualistica, cu 70% pentru Austri'a, cu 30% Ungari'a. Adeca cu de acestea vorbe ne ametira. Candu colo, ce se vedi! Directiunea centrale si comitetulu celu mare alu bancei nationale declarà cu mare solemnitate, ca nu vrea se auda de banca dualistica si ca pe capitalurile sale nu are se poruncésca nici unu ministeriu si mai in scurtu, nimeni. Acele declaratiuni cadiura cá o bomba trasnitória in B.-Pest'a. Nu asia in Vien'a, unde maioritatea preponderanta a parlamentului inca se declarà contra bancei dualistice. Urmara interpellatiuni cá plói'a. Ministrulu de finantie alu Austriei respunse limpede, ca dieu ei nu si-au legatu portofoliulu de nici o banca dualistica, de care ce e dreptu, a fostu destula vorba, déra ministeriulu austriacu sciéá bine, ca pe actionarii bancei nationale nu'i poti impinge cu baionet'a in cóste, cá se faca cuiva pe voia, mai alesu ca cei mai mari dintre densii nici nu suntu austriaci, suntu anglii, belgiani, holandi etc. La aceste ungurenii detera unu tipetu cá de dorere sfasietória strigandu si racnindu: Minciuna, tradare, perfidia, hunczfut a német, ca nu se tiene de cuventu! In acele dile ministrii austriaci cá se puna capetu racnetelor, séu dóra cá se dè ocasiune la altele mai nebune, propusera cá se se publice protocólele conferentieloru din Maiu, se védia lumea, cine minte. — „Se nu se publice!" fù respunsulu dintr'o parte, de unde n'ai fi mai creditutu.

Si adeca ce póte fi frappantu (isbitoriu) din tóte cele comunicate mai in susu? Este frappantu aceea ce ne comunica diariulu aristocraticu „Ébredés" in nr. 58 din 8 Dec. sub garanti'a sa, candu face revelatiunea, a carei essentia este ca: In protocólele din Maiu nu este coprinsu nici-unu punctu din acelea, la care s'a provocatu ministrulu presiedente C. Tisza in respunsurile sale; se afla inse altu-ceva cá nota scrisa la calcâiulu celui din urma protocolu. Lucrulu se intemplase asia, ca dupa conferenti'a comuna tienuta de catra toti ministrii, cei austriaci grabindu fórte cá se plece in aceeasi di la Vien'a, lasara tóte acele acte pe omeni'a ministriloru unguresci, fara cá se apuce a le subscrie, cerendu ca dupa-ce le voru fi subscrisu ungurenii, se le transmita si celoru austriaci spre a continuá cu subscriptiunile. Atunci ministrulu Colomanu Széll se apucà si adause mai antaiu la protocolu cá unu appendice, precum se intielege de sinesi, in sensu unguresc, asupra unei cestiuni, despre care fusese vorb'a in conferentia, déra nu se luase asupra ei nici o decisiune; dupa aceea subscrisera ministrii ungurescí si inaintara protocólele la Vien'a. Voindu a subscrie si ministrii austriaci, vediura spre mirarea loru ceea ce cutediase dn. Széll se adauga. Atunci ministrulu de finantie d. Depretis nici una nici alta, apucandu pén'a, mai adauge si densulu alta nota dela sinesi, in sensu austriacu si cu totulu oppusu celui unguresc, prin care paralisà tóta pretensiunea unguréniloru, apoi subscrisera si acei ministri. Ecca pentru-ce nu se póte suferì publicarea aceloru protocóle!

Óre jurisconsultii ce nume dau la una procedura cá acésta? Óre unde se mai intempla lucruri de acestea? — —

Onorata Redactiune!

De si e lucru cunoscutu, ca cei mai multi barbati de spiritu facundu bine, nu pentru acea-lu facu, cá se fia laudati de ómeni, ma de multe-ori aducerea la cunoscientia a fapteloru bune vetema modesti'a, ce-i caracteriséza, asteptandu recunoscientia si resplatire dréptа numai dela dreptulu Judecatoriu, — totusi dupa ce fapt'a buna, si de se aduce la cunoscientia, nu-si perde nimicu din valórea inaintea lui Domnedieu, mai vertosu déca a fostu facuta cu intentiune curatu crestina, ma dupa ce insusi mantuitoriulu nostru Isusu Christosu ne a invetiatu in sant'a s'a Evangelia, cá asia se lucramu cá faptele nóstre cele bune asia se lumineze inaintea ómeniloru, in catu vediendu-le, se prémarésca pre Tatalu nostru celu din ceriuri", in conscientia m'am sentitu indemnatu a dà la cunoscintia publica in legatura cronica si faptele unui Archipastoriu, care ne privescu pre noi romanii si in specialu pre greco-catholicii din Archidieces'a de Alb'a-Iulia. *)

Deci se vedemu activitatea metrop. Dr. Ioanu Vancea in restempu de 8 ani, de candu gubernéza Archidieces'a greco-catholica de Alb'a-Iuli'a.

*) Noi nu aflamu nimicu neusitatu in acésta publicatiune a dlui corespondente; din contra, amu admiratu indelung'a patientia in faci'a atatoru critice, intiepaturi, calumnii cate se publicara de cativa ani fora picu de cercetare seriósa, asupra blasianiloru. Scieamu, ce e dreptu, ca déca mai suntu pe lume romani exercitati in patientia, apoi blasianii mai ca intrecu pe toti; in fine inse chiaru si patienti'a 'si are si trebue se-si aiba marginile sale. „Dreptulu de audiulu reu nu se va teme", dice scriptur'a; inse totu aceea coprinde sute de esemple obligatórie a corege opiniunile seduse si falsificate prin ómeni séu interesati, séu fanatici, séu rei din natur'a loru. Not'a Red.

A. In privinti'a administrativa.

Dupa primit'a gubernare, ce s'a intemplatu la 11 Aprilie 1869, a si inceputu nu numai a emite:

1, mai multe ordinatiuni referitórie la administrare mai corecta si mai indemanatica a Archidiecesei, ci cá se-si castige cunoscentie mai esacte despre starea si lipsele Archidiecesei, a intreprinsu si visitatiuni canonice in mai multe dieci de parochii archidiecesane; déra cu respectu si la administrarea justitiei inca a prescrisu procedur'a pentru facerea incuisitiuniloru canonice. Vedi instructiunea emanata la 24 Iuniu 1869 nr. 1300;

2, in lun'a lui Octobre dela 20—22 a tienutu sinodu archidiecesanu pentru regularea disciplinei atatu interne catu si esterne in Archidiecesa. Vedi brosiur'a edata la anulu 1869, carea cuprinde in sene canónele aduse;

3, totu in acésta luna la 25 cu Circulariulu regulatoriu emanatu sub nr. 2112 s'a regulatu caus'a invetiamentului in scólele poporali archidiecesane; si de atunci in cóce au emanatu mai multe dieci de ordinatiuni si instructiuni referitórie la causele scolastece;

4, in acel'a-si anu la 19 Novembre a plecatu la Rom'a, cá se iè parte la Sinodulu ecumenicu tienutu in Vaticanu, in carele a luatu parte activa, precum e sciutu, cu mare successu in apararea disciplinei basericei nóstre, si in alte obiecte pertractate; unde a petrecutu pana la capetulu lunei Iuniu 1870;

5, dupa sosirea la archidiecesa a continuatu guvernarea si visitatiunea canonica éra in mai multe parochie;

6, in anulu 1871 s'au facutu pregatirile spre a poté celebrá unu Sinodu provinciale pentru organisarea provinciei basericesci, ce dela inceputu acum de 18 ani jacea neorganisata;

7, la anulu 1872 s'a si tienutu acestu Sinodu provinciale incependu dela 5—14 Maiu, care a produsu operatu de unu tomu intregu. Apoi la 16 Novembre s'a adusu regulamentu nou din 32 §§-i privitoriu la affacerile institutiunei publice, la institutele de invetiamentu archidiecesane locali;

8, in anulu 1873 la 2 Ianuariu a adusu statutele organice in 41 §§-i pentru organisarea Ven. capitulu metropolitanu; — dela 1—4 Iuniu a tienutu congressu scolasticu archidiecesanu pentru regularea si organisarea invetiamentului la scólele poporali archidiecesane cu privire la prescrisele legei dietali aduse in obiectulu invetiamentului poporalu. La fondulu scolasticu archidiecesanu, ce in acestu Congressu scol. s'a decisu a se infientiá pentru promovérea invetiamentului in scólele nóstre poporali, Exc. S'a Presantitulu Parente metropolitu Vancea in totu anulu s'a oferitu a concurge din cas'a propria cu sum'a considerabile de 1000 fl. v. a., care suma in realitate a si administrat'o in totu anulu la cass'a fondului, si carea pana in presente face 3500 fl. v. a.;

9, la 5 Augustu aceluia-si anu a inchiatu una conventiune cu episcopulu transilvanu cu respectu la „Referintiele ambeloru rituri grecu si latinu, carea contiene statute precisate in 32 §§-i;

10, in anulu 1874 dela 7—9 Septembre á tienutu conferintia cu barbatii illustri spre regularea causei fundatiunei Alesandru Sterc'a-Siulutiane, in carea s'a facutu si asiediatu una

instructiune statatória din 34 §§-i pentru organele concrediute cu administrarea si manipularea fundatiunei preatinse. Apoi si in acestu anu s'a continuatu visitatiunea canonica, visitandu-se parochiele din vicariatulu Fagarasiului.

11, in anulu 1875 fù celebratu Congressulu archidiecesanu pentru regularea affaceriloru beneficiali-basericesci, scolastice si fundationali, si fura tienute si sessiuni de ale Directoriului fundatiunei Siulutiane;

12, in anulu 1876 fù adunatu senatulu fundatiunei Siulutiane dela 9—12 Octobre, in ale carui siedintie s'au adusu mai multe concluse de mare insemnatate, privitórie la prosperarea aceleia-si fundatiuni. In lun'a lui Septembre fura visitate parochiele tractului protopopescu alu Muresiului, cu cari pana aci s'a visitatu 140 parochie archidiecesane, tienendu-se in fia-care baserica cultulu divinu prescrisu la atari visitatiuni, precum si cuventare basericésca catra poporeni, si dupa aceea deslegarea mortiloru.

La 31 Octobre s'au adusu instructiuni atatu pentru inspectorii catu si pentru forestierulu paduriloru dominieloru archidiecesane, cea de antaiu in 12 §§-i, cést'a din urma in 10 §§-i. Si acumu de curendu s'au stabilitu si publicatu cu tóte planurile, legile si formulariele apertinente Regulamentului pentru organisarea scóleloru poporali archidiecesane conformu prescriseloru legei scolastice novelari din 1876.

B. In privinti'a caritativa.

1, indata dupa ocuparea scaunului metropolitanu a aprobatu si realisatu beneficiulu de pane pentru tenerimea studinte dela institutele din locu, care beneficiu sub predecessorele fù sistatu, si spre acestu scopu santu si salutariu a contribuitu din venitele dominiului metropolitanu pre totu anulu celu pucinu 800 metrete granu mestecatu, si asia in decursu de 8 ani a datu 6400 metrete granu, apoi lemne de focu, cate suntu de lipsa la cócerea tipoiloru, sare in proportiune si cuartiru si viptu la 2 pitari;

in curtea metropolitana in totu anulu s'au tienutu cu viptu gratuitu pana la 6—8 studenti miseri, dintre cari unii (4) capetau si capeta si locuintia in curte, ma si unele vestminte, precum si la mai multi studenti suplicanti in totu anulu a datu si tramisu ajutórie insemnate de bani;

3, la anulu 1870 in 1 Septembre a facutu una fundatiune de 2047 fl. 50 cr. v. a. pentru docentele greco-catholicu romanu confessionale din Fagarasiu;

4, la anulu 1871 in 21 Februariu a cumparatu una casa frumósa de baserica in Elisabetopole, pre care si pre adaptarile ce s'au facutu in aceea, cá se corespunda scopului, a datu din alu seu una suma de 3250 fl. v. a.;

5, la baseric'a catedrale in Blasiu a cumparatu ornate pontificale cu una suma pana preste 2000 fl. v. a.;

6, pre picturarea si restaurarea acelea-si baserice la anulu 1872 a spesatu 1300 fl. v. a.;

7, a procuratu ornate basericesci si la alte baserice pre sate éra cu sume considerabile;

8, subsidiele, cari — afora de cele cuotidiane date cersitoriloru — le-a datu pana acumu din caset'a propria spre ajutorarea preutiloru mai miseri, veduveloru preutese, orfaniloru si basericeloru mai misere, precum si spre remunerarea pentru cele mai multe opuri esite de sub tipariu in tipografi'a archidiecesana, subventionarea la spesele pardosirei stradeloru opidului Blasiu, se suie la considerabil'a suma de preste 3500 fl. v. a.;

9, candu nu a potutu dispune de bani, celoru lipsiti atatu preuti catu si docenti a datu bucate din granariulu propriu si inca in cuantitate considerabile;

10, la tóte aceste a pusu cununa prin fundatiunea facuta la 1 Septembre a. c. in 32,000 fl. v. a. spre aleviarea subsistintiei professoriloru dela institutele de invetiamentu locali, si spre subventionarea preutiioru mai miseri dela pastorirea sufletésca archidiecesana. —

C. In privinti'a economica.

Pentru edificatele cele nóue, ce le-a procuratu in dominiulu metropolitanu, si spre restaurarile si repararile perfacute in totu dominiulu metropolitanu incependu dela ocuparea scaunului metropolitanu si pana in presinte a spesatu una suma insemnata preste 20,000 fl. v. a.

Acestea suntu fapte complenite, cari vorbescu apriatu despre zelulu, activitatea si spiritulu acelui'a, ce le-a facutu, si pre cari dreptu aceea amu cugetatu, ca nu strica a le aduce la cunoscienti'a stimatului publicu, dorindu si altoru provincie si diecese asemenea Archipastori Mari. —

Veridicus.

Blasiu 7 Decembre. Dupa ce a'ti publicatu, d. Redactoru, per extensum tóte actele Societatei academice din a. c., speru, ca veti concede pucinu locu si observatiuniloru nepretentióse, ce urméza, cu referentia mai alesu la cele din nr. 87 si 88, — de nu alta pentru audiatur et altera pars.

Si cá se fiu catu se póte mai scurtu, trecu preste apricele discusiuni din alti numeri totu intru acel'asiu obiectu, parendumise mai multu subiective decatu obiective, si asia nediscutabili, — si me restringu numai la cele ce au mai mare aparentia de obiectivitate.

Cumu ca oper'a din cestiune, cá tóte séu mai tóte operele omenesci, va fi avendu si ea lipsurile necontestabili, de sene se intielege, ca ce et bonus quandoque dormitat Homerus, cumu nu celu ce nu e Homeru. Intrebarea e numai, cari suntu acelea?

Censorii operei mai antaiu, vediendu mai la toti paragrafii note, la unii fórte multe, — se paru a fi venitu la presupositiunea, cumu ca notele la paragrafi suntu puse numai de luxu, prin urmare, ca suntu prea copióse, si — superflue etc. Si ast'a este antani'a scadere séu lipsu necontestabile. Lucrulu inse nu stà chiaru asia.

Ci paragrafii aici, cá si in partea analitica, pentru mai mare precisiune s'au scrisu, pre catu s'a potutu mai pre scurtu; inse terminii, si de multe ori chiaru si esemplele, aveau lipsa de esplicatiune mai pre largu, care se facù in notele ce s'au posu sub paragrafi, mai pucine séu mai copióse, dupa cumu se pareau autoriului mai necessarie séu utili, pentru mai buna intielegerea paragrafiloru, chiaru si pentru completarea materiei, ce se pertractà.

Autoriulu voliea, cá déca la prim'a lectura a paragrafului ar' mai remané ceva indoiéla pentru vre-una parte séu pentru totu paragrafulu, — la a dóu'a lectura, dupa percurrerea noteloru, lectoriulu se nu mai semtia nece una dificultate, si sensulu paragrafului se fia stabilitu deplenu.

Din acea causa autoriulu s'a vediutu une-oria necessitatu a presará, séu semená déca vrei, icicolea chiaru si observatiuni filologice, inca si lesicografice, cari póte ca strensu luate nu se tieneau de sintactica, inse spre ilustrarea celoru din paragrafi i se pareau utili, déca nu necessarie. Atat'a este totu lucrulu. —

E adeveru mai in colo, ca autoriulu nu a citatu nece pre unu scrietoriu modernu, nece bunu nece reu, — dér' déca ast'a e unu lipsu necontestabile, scriitorii moderni cei mai buni, ca nu suntu mentionati si citati in acésta opera, au se multiumésca, nu neglegentiei autoriului, ci puru si simplu numai autoriloru séu reformatoriloru programei din 1874 si 1875, in cari pasagiulu despre scrietorii din program'a prima din 1869, 1871 si 1873 este cu totulu lasatu a fora, precum se póte convinge ori si cene alaturandu textulu amendororu programeloru intre sene, precum s'au publicatu atatu in Anali catu si in diariale din acei ani.

Din care causa autoriulu nu póte se nu respinga din tóte poterile acésta imputatiune nemeritata, precum si conclusiunea trasa de aci, cumu ca autoriulu nu ar' fi fostu cu consideratiune la starea moderna a limbei literarie.

Chiaru din contra, autoriulu a fostu cu atentiune nu numai la starea presente, ci la tóta starea limbei romanesci atatu din presente catu si din trecutu, numai catu autoriulu nu a creditu si nu crede, ca scrietorii moderni potu se aiba una sintactica particularia loru si asia démna de una consideratiune speciale, ci e de parere, ca sintactic'a romanésca este un'a pentru toti romanii, cá si limb'a, si numai in dictiune si stilu póte fi varietate.

Celealalte, cuprense totu la acelu locu in frase eutusiastice, suntu parte numai pia desideria, la cari autoriulu nu erá detoriu a reflectá, fiendu ca suntu prepostere facute post festa, ér' nu in programa, unde le erá loculu; — parte suntu nemerite in adress'a loru.

Autoriulu a citatu esemple, cumu cere program'a, din limb'a si viati'a poporului, precum si insi censorii au recunoscutu; dér' in programa nu a fostu vorba nece de poesiele populari, nece de basme, in specie, cari inse nece ele nu au sintactica diversa de a celoru alalti romani.

In fine si cea mai grea scadere, ce se imputa operei, este, ca autoriulu in fipsarea ortografiei ar' fi purcesu din óre care supositiune séu principiu falsu, — si asta numai pentru ca in desemnarea suneteloru romanesci, pentru cari nu se afla litera corespundietória in alfabetulu latinu: dóue vocali oscure si 5 cosunatórie, s'a sierbitu de 7 litere cirilice; — écca din ciuciariu armasariu, si conclusiune atatu de severa din premise nulle.

Adaugu numai, ca autoriulu se asteptá la critice severe dér' juste, dér' nece de cumu la obiectiuni nefundate si conclusiuni nelegitime, cu atatu mai pucinu la imputatiuni de fapte séu omise, ce nu i se potu ascrie lui, si cari semena multu a calumnia.

Cartea este pusa sub tipariu, asia cumu s'a tramisu la concursu, fora nece una schimbare, si va respunde mai in detaliu pentru tóte imputatiunile facute ei, in catu suntu juste séu nejuste.

Autoriulu.

Brasiovu in 4/16 Decembre 1876.

Camer'a maghiara a decisu a tiené in fia-care di siedintia dela 9 óre a. m. pana la 3 óre dupa amediadi, cá se voteze bugetulu mai curendu, se aiba si camer'a boieriloru tempu de a-lu votá la tempu. Nu mai incape deci nici o indoiéla, ca bugetulu va primí sanctiunea Domnitoriului inca inainte de anulu nou, unu lucru nepomenitu in statulu maghiaru, inse ceea ce ne induoimu este, ca esecutorii de dare si dlui Széll, ori catu de neindurati ar' fi ei, totusi nu voru mai fi in stare a stórce in anulu venitoriu atat'a dela poporu, catu au storsu in anulu curinte, deórace seraci'a si miseri'a au strabatutu si coplesîtu, cá o ciuma lipitiósa, tóte paturele societatii, tóte classele poporului.

— Marti in 12 Decembre s'a desbatutu in camer'a deputatiloru maghiari proiectulu de lege despre cumpererea calei ferate maghiare de ostu de catra statu si s'a acceptatu cu 166 contra 8 voturi. Inse totu atunci s'a primitu cu 105 contra 90 voturi votulu separatu alu lui Zsedényi, cá se se intenteze cercetarea criminale contra insialatiuniloru si hotieloru, ce s'au facutu la acésta cale ferata. Ministrulu Tisza s'a luptatu catu a potutu contra acestui conclusu alu camerei, inse fora succesu; elu a facutu o propunere nóua, cá adeca camer'a se intrelasse cercetarea criminale si se concréda acésta affacere gubernului, dandu-i totu-odata si potere discretionaria. Propunerea s'a pusu la votare nominale si s'a respinsu cu 142 contra 82 voturi.

— In cestiunea bancei nu se póte sperá la o impacare, pentru aceea se da cu socotél'a, ca Tisza cu ministeriulu seu va trebuí se se retraga dela potere, deórace dinsulu a mersu asiá de departe cu promissiunile si assecurarile, ce le-a datu camerei si natiunei, incatu nu póte se mai faca acum nice cea mai mica concessiune. — Cu privire la acésta impregiurare aflamu in „P. Lloyd" urmatóriele: „Enuntiatiunile de deunadi ale baronului Lasser au facutu intielegerea si mai dificile de cum a fostu si, fiindu ca ministrulu maghiaru n'are nice o influintia asupra straformarii referintieloru guvernamentali in Austri'a, asiá se póte intemplá prea usioru, cá cabinetulu Tisza in asemeni impregiurari se-si dè demissiunea, ceea ce pana acum nu s'a intemplatu".

* *

In 11 Decembre s'a tienutu o intrunire a plenipotentiariloru, care inse n'a avutu caracterulu oficiale alu unei conferintie preliminarie. Plenipotentiarii s'au marginitu numai la unu schimbu de idei. Marti in 12 Decembre inse, precum ne spune o scire electrica din Parisu si alt'a din Constantinopole, s'a tienutu prim'a conferintia preliminara sub presedinti'a generalului Ignatieff, decanu de etate. S'a stabilitu intielegere asupra urmatórieloru puncte: 1. Alipirea a dóue-spre-diece districte la principatulu Muntenegrului sub conditiunea, cá principele Nichit'a se mérga a aduce omagiu sultanului cu ocasiunea acestei alipiri de territoriu; 2. Schimbarea de prisonieri intre Turci'a, Muntenegru si Serbi'a; 3. Rectificarea fruntarieloru Serbiei de catra Drin'a, miculu Zvornicu remanendu in possessiunea Serbiei si a 4. Prelungirea armistitiului pana la inchiarea definitiva a pacii. Punctele enumerate nu s'au fixatu decatu cu titlu preliminariu. Ele voru trebuí se priméscа o sanctiune ulterióra. Primele resultate obtienute in acésta conferintia confirma sperantiele pentru stabilirea unei intielegeri si pentru impaciuire. Se mai asecura inca, ca generalulu Ignatieff ar' fi dispusu se priméscа ocuparea Bulgariei de catra o potere neutra, cum este Belgi'a séu Elveti'a.

— Cu tóte ca din Constantinopole se annuncia, ca chiaru si Ignatieff ar' fi inclinatu a se invoí in numele guvernului seu, cá Bulgari'a se fia ocupata de trupele unei poteri neutre, ceea ce nóue nu ne vine a crede, totusi diariale europene sustienu, ca Russi'a nu se va linisci pana candu trupele sale nu voru pune pitiorulu pe pamentulu Bulgariei. Ba „Nat. Ztg.“ din Vien'a voiesce a sci, ca Bismark a avutu multu dreptu, candu a disu, ca alianti'a celoru trei imperati nu s'a alteratu prin nimicu, ca Russi'a si Austri'a ar' fi dejá intielese in privinti'a ocuparii; trupele austriace inca suntu destinate a intrá la inceputulu lunei lui Ianuariu in Bosni'a si Hertiegovin'a. — Imperatorele Russiei ar' fi dechiaratu, ca trupele sale se voru retrage din Bulgari'a indata ce-si voru impliní missiunea. Acésta dechiaratiune este fórte elastica.

— In Franci'a s'a formatu noulu ministeriu. Juliu Simon e ministru presiedinte si de interne, Martell la justitia, éra ceilalti ministri 'si pastréza portfoiurile.

— In Greci'a inca s'a formatu noulu Cabinetu sub presedinti'a lui Comonduros. Cei mai multi dintre fostii ministri au remasu la posturile loru. —

— O scire dela Galati in Romani'a anuncia, ca consulatulu anglesu de acolo ar' fi adressatu unu cerculariu catra toti supusii anglesi, prin care ii provóca, cá naile comerciali anglese se se departeze de pe acolo celu multu pana in 16 Decembre, ca-ci de aci nainte consulatulu nu mai garantéza nice de nài, nice de povar'a de pe dinsele.

— Dela Bucuresci se scrie, ca comissiunea russésca, care a avutu de a stabilí lini'a de trecere a trupeloru russesci prin Romani'a, si-a finitu lucrarile. Dupa planulu acestei comissiuni numai unu corpu de armata se va transferá catra Serbi'a, éra celelalte cinci corpuri voru merge de-alungulu Prutului preste Leva, Cahulu si Bolgradu pana la Ismailu si Reni la Dunare, de unde se voru incepe apoi operatiunile militari.

Monarchi'a austriaca. Vien'a, 11 Dec. Desbaterile parlamentarie, care au decursu dilele trecute in senatulu imperiale asupra budgetului, voru lasa in urm'a loru cateva pagine triste in istori'a dileloru nóstre. Lupt'a decurse pe viétia pe mórte; mai alesu dualismulu luà lovituri grele, de care anevoia se va mai vindeca. Regretamu fórte, ca ne lipsesce spatiulu spre a le reproduce.

Professorulu de theologia Rohling, a carui carte e scrisa asupra jidoviloru talmudisti, fù chiamatu de catra ministrulu culteloru in aceeasi calitate la universitatea din Prag'a, si acéta vocatiune onorifica se intemplà in aceleasi dile, in care cartea sa in a dóu'a editiune fù oprita in Ungari'a. Ce se le faci, traimu in dualismu.

Prag'a. Pre candu demonstratiunile studentiloru maghiari si peregrinarea la mormentulu lui Gül Bab'a stau se amutiésca si se fia infrenate chiaru prin votulu dietei din Budapest'a, se pornira altele in Prag'a. Ocasiune la acele dete mai antaiu professorulu Woltmann, care in prelegerile sale 'si batù jocu de cultur'a cechiloru. Cu acesta tienea altu professoru Linkner si rectorulu Cytelarz. Studentii de nationalitate cecha (boema) se revoltara si parasindu prelegerile le strigara Pereat (se péra). Studentii nemti facura demonstratiuni contrarie. Cateva dile politi'a cu totu apparatulu seu nu a fostu in stare de a infrena revolta, pana ce abia in 6 Dec. auctoritatea moderata a decanului Ulmann si amerintiarea cu inchiderea universitatiei domolira revolt'a; fara a poté impaciuí spiritele. Asia o patu toti, o voru pati si mai reu aceia, cari se jóca cu simtiementele nationali, cari 'si batu jocu de ele, cari au innebunitu de mai credu, ca ei voru mai fi in stare vreodata de a omorí limb'a si a sterge istori'a nationale a vreunui poporu christianu ajunsu la conscienti'a existentiei sale. Toti aceia se jóca cu focu de phosphoru, de care ar' trebuí se se infióre. Orbii, nu audu ce colcaie in pepturile popóraloru, nu cunoscu si nu vedu nici pana la nasu.

Discursulu d-lui Sig. Borlea,

tienutu in Adunarea Deputatiloru Dietei ung. din 4 Dec. a. c. la desbaterea asupr'a bugetului cultului si instr. publ.

Dechiarandu eu la desbaterea gen. asupr'a bugetului preste totu, cumca nu primescu acestubugetu, nu mai poteamu avé cugetulu se mai vorbescu la acestu obiectu; inse chart'a ce a compusu si impartitu dlu Min. de culte si instructiune pentru infacisiarea tipica a starii invetiamentului poporale in patria, m'a facutu a-mi schimbá cugetulu si asiá vinu a rogá pre on. Cas'a, se-mi de ascultare si atentiune pentru pucine minute.

D. condeputatu George Popu a enunciatu de curendu in acésta Casa, cà onorabilele Ministeriu in caus'a invetiamentului poporale la nemagiari, si anume la romani, nu face nemic'a; si spre a dovedi acést'a, cumca adeca nu lucra nimic'a, densulu a adusu mai multe date speciali. Acést'a eu asi fi in stare a continuá, aducundu si din a mea parte asemenea date, si aci asi poté se amintescu, cum on. carma inca de la an. 1874 a primitu de la supremulu locu inviatiunea, ca in Caransebesiu, unde Romanii suntu cei mai multi, se redice gimnasiu, cu atatu mai vertosu, ca-ci acolo edificiulu, construitu pre banisiorii Romaniloru, dejá este gat'a si asiá dér' nu mai recere spese, totusi acelu gimnasiu nici pona astadi nu essiste!

Dér' n'o se continuu a insirá de aceste ca-ci marturisescu, ca nu de aceea m'am sculatu, cá se spunu si aretu, ca guverniulu n'a facutu nemic'a, fiindu cá eu — de cum s'a instalatu Ministeriulu maghiaru nici n'am asteptatu de la elu, cá se faca ceva pentru cultur'a poporului romanu, ci m'am scolatu, cá se aretu ca guverniulu a facutu ceva, dér' a facutu tóte din adinsu spre impedecarea invetiamentului la poporulu romanu! Acést'a voiescu a adeveri prin casuri si fapte speciali.

Se scia — intr' altele, ca fostulu antaiu regimentu romanu de granitia — in Transilvania, si fostulu alu treisprediecele regimentu romanu de granitia, ce jace in pregiurulu Caransebesiului dispunu de fonduri ale loru proprie fórte consideratbili, pre cari voru se le folosésca pentru scóle; dér' on. stepanire feliu de feliu de impedecari li pune, specialmente celoru din Ardélu li dicea, ca nu va permitte sub nici unu cuventu, cá scólele se se statorésca cu caracteru confesionale, si nici n'a permisu a se infiintiá o scóla, pona nu s'a abandonatu caracterulu confesionale. Er acuma, dupa ce scolele s'au redicatu fora caracteru confesionale, guverniulu pretinde, cá in scólele redicate si susutienute cu banii aceloru ómeni, elu se numésce pre invetiatori, si acolo a impinsu lucrulu, incatu acei omeni, cari in acele párti conducu afacerila instructiunei poporului, se alerge cu plansóre la treptele Tronului. — Credu eu cà d-vóstra ér' o se diceti, cumca acelu pasu a fost anti-constitutionale! Dér' — bine, ce erá se faca bietii ómeni!? Destulu, cá prin acésta esperiintia intieleptiti cei din Caransebesiu, séu adeca din fostulu alu treisprediecelea regimentu romanu de granitia, nu voru se auda de scóle fora caracteru confesiunale, ci se apucara se-si deschida pe banii loru proprii scóle cu caracteru confesionale; dér' Ministeriulu nu permite acésta, ci impedeca deschiderea de scóle, si indesiertu amblara in acésta privintia deputatiuni pe la densulu; elu sustiene ca — nu este permisu; dér' de ce nu? acést'a cu greu va mai sci-o cineva, afara dóra de dlu Ministru!

Dér' — se mergemu mai de parte, pe altu terenu. In Transilvani'a organele guverniului, de buna séma din indrumarea guverniului — au inceputu a capacitá, resp. amagi pre poporulu romanu, cá — se-si prefaca scolele confesionali in comunali si atunci guverniulu va redica pre banii sei palate de scóle si totu elu, guverniulu, va plati si pre invetiatori; cu unu cuventu, atunci poporulu va scapá de tóte spesele pentru scóla. Se intielege ca bietulu poporu seracu si storsu prin multele dari pre multe locuri s'a datu amagitu, prefacundu si scólele confessionali in comunali; dér' — o patira, ca-ci acuma incasseza din spatele loru cele 5 procente adausu scolare de contributiune, si asiá, privindu la slab'a dotatiune ce au in acele párti invetiatorii, totu poporulu trebue sé si sustiena scólele, ér guverniulu prin ómenii sei numesce pre invetiatori, si apoi — ce mai invetiatori!

Eu inca anu, la ocasiunea desbaterii asupr'a bugetului, candu mi-am redicatu vocea in acésta privintia, am respicatu ca, dupa-ce cartile scolari ni le-ati confiscatu, invetiatorii ni-ii alungati, onorabilulu guvernu acolo va duce lucrulu, incatu adi mane prin comune curatu romanesci se voru aplicá invetiatori straini, ce nu pricepu limb'a poporului. Acésta profeti'a sinistra a mea dejá pana acuma s'a implinitu, ca-ci dejá in comitatulu Hunedorei si anume in comunitatile Beregszo, Bácsi, Bakosd, Puj, Keresztur, Solymos, Pertes, Zajkány. si altele mai multe, totu curatu romane, s'au pusu astfeliu de invetiatori. (O vóce striga: Dèr' acele sunt totu comune maghiare! Asiá Dieu; eu poftimu se mergeti se vedeti, cati maghiari veti aflá in ele? Dér' inse d-vóstra li-ati maghiarisatu numele si asiá, vorbindu catra D-vóstra unguresce, le-am disu pre unguria. De-mi veti permite se vorbescu romanesce apoi le voiu numi cu numele loru romanu. (Strigare: Acea nu se póte!) Am disu din adinsu; ati facutu cu posturile invetiatoresci in tocmai cá la tribunale; ati numitu la romani invetiatori, cari nu sciu o vorba romanesce. Si acum póte on. Casa se-si intipuiésca, ca ce feliu de progressu are se faca acolo cultur'a poporului, unde invetiatoriulu nu scie se vorbésca cu scolarii; cu cata placere si-voru tramite acolo parintii la scóla pre copii, si cu ce placere copii voru alergá la scóla — si bietulu invetiatoriu, déca va fi omu de tréba, ce mare pofta va avé, cá se instruezе pre copii cu cari nu scie vorbi! Vedi bine, ca pre parinti ii constringu prin glóbe de bani, a-si mana copii la scóla, unde nu numai ca nu pote se invétie nemic'a, dér' nici nu potu se se intielega o vorba cu invetiatoriulu; dér' si invetiatoriulu intru melancholi'a sa, cea mai mare parte a tempului o petrece in carciima! (Ilaritate mare.) Si acést'a apoi d-vóstra numiti instructiune popolare. — Er déca se intempla, ca cutare comuna se redice plansóre pentru astfeliu de mesura siuchiata, cei-ce se plangu, devinu arestati dicundu-li-se ca sunt rebeli. Am spre acest'a essemplu in comun'a Zsákány. S'a pusu aci de invetiatoriu romaniloru unu d. Farkas János, carele nu scie unu cuventu romanesce, si mi s'a pusu a sili pre copii, ca in locu de „buna demineti'a,“ se salute pre parintii loru cu — „jó reggelt kivánom!“ (Pre bine!) — Mi pare reu, ca se afla aici de acesti'a cari tienu de bine acésta procedura nelegale. Deca asiá ar' fi bine, apoi eu intrebu: déca ar' veni tempulu, cá in scolele maghiare se se puna invetiatori muscali, si acei'a ar sili pre copii maghiari, cá in locu de „jó napot“ se salute cu „zdravstvujtye!“ — óre fire-ar si acésta bine? (Ilaritate viua!) Vi repetu, ca-mi pare fórte reu, candu vedu, cà se afla si aici in acésta casa de aceia, cari dicu cumca absurdulu si nelegalulu este bine; ca-ci eu me asteptamu cá astfeliu de abusu se se condamne, ér nu apróbe, (Sgomotu mare; strigari: S'audimu!) Pentru cà, binevoiti a observá, ca pre acelasi temeiu de dreptu, adeca pre basea poterii si volniciei, cu timpulu vi se póte intempla si dvóstre aceeasi nedreptate, si óre — dice-veti si atunci, ca este bine asiá? — Destulu ca acelu numitu invetiatoriu sermanulu in melancholi'a sa si-petrece timpulu prin carciume, ér locuitorii comunei s'au adresatu catra senatulu scolare cu rogarea, cá se binevoiésca a li numi altu invetiatoriu, carele se scia limb'a romana. Senatulu scolare a substernutu aceea suplica pe langa reportu speciale Ministeriului de instructiune ér acest'a a dispusu, cá suplicantiloru se li se inten-

teze procesu criminale pentru turburarea de pace! (Fórte bine!) — Asiá mi se impare, cà ori ce plansóre se aduce aici pentru nelegiuiri, maioritatea apróba, sanctionandu nelegiurile!

Presiedintele: Onorabile Cas'a, Mie mi se impare discusiunea fórte seriósa, si de aceea ve rogu, cá se nu totu intrerumpeti pre vorbitoriu. (Aprobare viua si ilaritate.)

Borlea continua: Cumca Romanii, atatu in Ungari'a catu si in Transilvania de multu tempu nu sunt proprii loru stepani, si ca stau sub tutela, acésta o scimu cu totii. (Csatár Zs. striga: Dér' nobleti'a romana?) Onorabilulu d., deputatu vorbesce acuma despre nobilime; dér' nu de aceea este vorb'a, ci de instructiunea poporului, (Strigári: S'audimu!) si adeverulu celoru dise de mine se ilustra prin acést'a charta, carea face viua marturia despre tutel'a sub carea am statu si stamu si astadi. Binevoiti a luá la mana acésta charta si ve veti convinge de acestu adeveru. Eca, priviti d. e. in pregiurulu Devei, comitatulu Hunedorei. Nu se póte negá, cà acestu comitatu este unulu dintre cele mai binecuventate de la natura, dér' din privinti'a culturei poporului elu este celu din urma, celu mai intunecatu, vapsitu. Si — tocmai aci s'a pusu guvernulu se faca lumina prin numirea de invetiatori, cari nu sciu limb'a poporului! Uitati-ve apoi numai de catu la Baia-de-Crisiu in comitatulu Zarandului. On. Cas'a va sci, cà poporulu Zarandului este multu mai seracu decatu alu Hunedorii, totu in privinti'a instructiunei poporali acestu comitatu dupa acést'a-si charta sta multu mai bine cá alu Hunedorii si celelalte comitate locuite de Romani, si ce óre este caus'a? Nimic'a alt'a, decatu cà in Zarandu, cá si in Fagarasiu, in fruntea administratiunei au statu barbati romani, caroru a succesu a paralisá tendinti'a guverniului impedecatória de cultura; precandu prin comitatele unde n'au statu Romani in frunte, acei'a nu numai ca n'au paralisatu pre ministeriu, dér' inca l'au intrecutu! Tocmai pentru acést'a inse, comitatulu Zarandului a trebuitu se fia nimicitu, si administratiunea in Fagarasiu luata din manele romane. Poftimu acuma a vi arunca privirea asupr'a Fundului regiu, unde locuescu totu atatu de desi romanii — incependu de la Orascia, peste Sebesiu Mercuria, Sigisiora si Brasiovu; aceste parti presenta pre acesta charta tóte cele mai luminate colóne, adeca cu peste 90 procente de copii la scóla. Nu pótu dice ca sassii ar fi fost candu-va tare inamorati de noi, si nici aceea nu afirmu, cà ei ar' fi sacrificatu fórte multu pentru cultur'a poporului romanu, dér' trebue se reconoscu adeverulu, cà ei in tempulu mai nou n'au impedecatu invetiamentulu poporului romanu, n'au impedecatu, cá romanii ei insii se se cultiveze. Aci se dovedezce, cà Romanii, déca nu li se punu pedece, sciu insisi se se cultiveze, sciu se aduca la flóre invetiamentulu poporului romanu.

On. Cas'a! Acèsta charta este unu atestatu, si inca unu fórte miseru atestatu alu guverniului, unu atestatu ce dovedesce, ca — in ce modu si mesura elu inainta cultur'a poporeloru nemaghiare. D-vóstra aveti parol'a, cà maghiarulu este chiamatu a propagá cultur'a si civilisatiunea in Oriente; pardonati-mi, dér' eu nu potu crede, cá popórele din Oriente se dorésca o cultura cá acést'a, pre carea vi-o indegetai. Pentru una astfeliu de cultura crestinii din Oriente au fost siliti a apucá arm'a in contra barbarului de Turcu!

Am convictiunea, cà de si provocai date speciali, anume comune si persóne, si chiaru cu acésta charta a on. Mieisteriu vi am justificatu gravaminele mele, d-vóstre totu veti combate si respinge tóte, pre cum pururiá ati facutu — prin acea, cà veti dechiará tóte, aici si prin foile d-vóstre — de scornituri. Inse ori catu veti respinge aceste in modulu indatinatu, totusi — faptele remanu fapte, cari prin denegare nu se potu sterge, si cari mai curendu séu mai tardiu se resbuna de sene, precum vedemu acést'a astadi in Turci'a, unde foradelegile trecutului atatu de amaru se resbuna!

Dupa tóte aceste dechiaru, cá nu votezu bugetulu Ministeriului de cultu si de instructiune. „A."

Romani'a.

In numerii precedenti ne-amu ocupatu sub acésta rubrica mai vertosu cu cestiuni de natura politica, cari cestiuni implu de ingrigire in momentele de facia nu numai pe romani, ci pe intréga Europ'a. Inse in mediuloculu undeloru politice, cari din tóte laturile isbescu in nai'a statului romanu, vedemu cu viua bucuria, ca in Romani'a se petrecu si pe alte terenuri afara de celu politicu nisce lucruri, cari merita o deosebita atentiune din partea nóstra.

Cá se nu surprindemu pe onor. lectoru, premitemu din capulu locului, ca mai inainte de tóte avemu se consemnamu unele reforme de mare insemnetate, ce se introducu in baseric'a nationale romana de catra inaltii demnitari ai clerului. Aceste reforme salutarie, cari dau cea mai eclatanta proba despre zelulu si inteleginti'a metropolitului-primatu alu Romaniei, sunt: Schimbarea costumului preotiloru si tiparirea correcta cu litere latine a cartiloru basericesci.

Diurnalele romane t óte de a rondulu saluta aceste reforme cu bucuria si satisfactiune. „Unirea democratica" dice intre altele: „Costumulu actualu alu preotiloru nu este impusu nice de santele canóne, nici corespunde cu vechiele traditiuni nationale si in fine este incomodu pentru miscare si traiu in conditiunile climatice ale tierei nóstre. — Introducerea palariei si a reverendii nationale si comode in loculu potcapiului si a giubelei armenesci, este o reforma binefacatória in costumulu preotului romanu, reforma pentru care ne semtimu datori a duce multiumirile nóstre de romani si fii ai basericei crestine I. P. S. Metropolitu-primatu Calinicu. Cealalta reforma de adusu cartiloru basericesci ne intereséza si mai multu. Limb'a romanésca, asiá de dulce si de curata in cronicarii nostri, se gasesce in unele din cartile besericesci fórte chinuita de influinti'a slavona si grecésca, ce dupa timpuri s'a esercitatu in unu modu desnationalisatoriu in baseric'a nóstra. Va fi unu pasu poternicu catra inaltiarea basericei romane faptuirea acestei inalte a archipastoriului nostru".

— Mai dedarte avemu se notificamu unele acte de insemnetate din sinulu cameréloru romane. Sub guvernulu de neuitata memoria alu dlui Catargiu se luase la revisiune codicele penalu si intre alte se verí in elu si arestulu preventivu in materie de pressa. Camer'a actuale inse, care si in preponderant'a ei maioritate se compune totu din barbati sinceru liberali, in siedinti'a sa dela 29 Novembre st. v. a votatu unu articulu de lege esitu din initiativ'a deputatiloru, prin care se lamuresce principiulu constitutionalu, ca arestulu preventivu in materie de pressa este interdisu. Pentru a da mai multe garantie acestui principiu constitutionalu, legea acést'a adauge cá sanctiune pedepsirea ori-carni agentu alu auctoritatii, care ar cutezá se aresteze preventivu pentru delictu comissu prin pressa. — Ne bucuramu, ca Romani'a face de rusine pe liberalii si constitutionalii unguri si pe poterea loru de statu, care sustiene asemeni mesure necompatibile cu constitiunea si civilisatiunea.

In siedinti'a dela 30 Novembre (12 Decembre st. u.) camer'a a votatu cu unanimitate propunerea sa de a se face si asiediá in camera bustulu repausatului barbatu C. Negri. Totu in acésta siedintia deputatulu Buescu a presentatu unu proiectu din initiativ'a deputatiloru pentru infiintiarea unei banci nationale de escomptu si circulatiune.

— Precum se scie, camer'a deputatiloru Romaniei a instituitu unu comitetu din sinulu seu, pre care l'a insarcinatu se faca instructiunea, contra ministrilóru dati in judecata, se adune probele necessare, se faca acus'a si puna processulu in stare de a fi judecatu. Din intemplare trei dintre fostii ministri dati in judecata, si anume Catargiu, Cantacuzinu si Florescu, ocupa locu in senatulu Romaniei si se bucura de inmunitatea senatoriale. Pentru aceea comitetulu camerei a cerutu dela senatu autorisarea de urmarire in tempulu sessiunei a acelor'a dintre ministrii dati in judecata, cari sunt astadi senatori. Senatulu a discutatu acésta cestiune in trei siedintie si in fine a datu unu votu aprobatoriu. Prin urmare comitetulu camerei nu mai este prin nimic'a impedecalu de a continuá si completá instructiunea contra ministeriului Catargiu, datu in judecata.

Mai nou.

— O scire telegrafica de eri dela Constantinopole spune, ca Pórt'a ottomana ar' fi notificatu officialu guvernului de Bucuresci, ca in poterea tratatului de Parisu dins'a are dreptu de a aperá Romani'a, pentru aceea trupele sale voru trece Dunarea si voru ocupá Calafatulu indata ce trupele rusesci voru calcá pe pamentu romanescu.

Cu tóta stim'a ve rogu, se binevoiti a dá locu in diariulu ce redige-ti, urmatórei:

Provocare
catra toti creditorii mei

in genere si ceia, cu cari amu avutu dela **anulu 1846** incóce legaturi si affaceri comerciali in specie, si anume: din Vien'a, Pest'a, Brasiovu, Reginulu sas., Sieghisiór'a si Gyó-szt-Miklos, ori din negotiatoria dela an. 1846 cu plute, ori dela anulu 1866 cu marfuri de bolta, cá: dela publicarea acestei provocari in terminu de **unu anu** se se insinueze séu directe la mine in Gyó Tölgyes, séu prin judecatori'a reg. din Gyó-szt-Miklos — spre a-i escontentá, cu atatu mai vertosu, ca-ci dupa espirarea acestui terminu voiescu a face dispusetiuni asupra averiloru mele, prin cari **ori-ce pretensiune neinsinuata va deveni neincassabila,** si, **stramutandu-me** din acestu regatu in patri'a mea natale — **Greci'a** — prin aceea va incetá si possibilitatea d'a me mai atacá pre basea legiloru in acestu regatu maghiaru, cu atatu mai vertosu, ca eu dela publicarea acestei provocari inainte **me lasu de ori-ce intreprindere comerciale.**

Totu-deodata rogu prin acésta a mea provocare si pe On. Redactiuni ale diarialoru maghiare si germane — officióse — spre publicarea acestei provocari scl.

Gyó Tölgyes in 22 Novembre 1876.

2—3 **Ioanne Spiru.**
(Σπιρυς Ιυάνν.)

Pretiurile piacei

in 15 Decembre 1876.

Mesura	Speciea fructeloru		Pretiulu fl.	Pretiulu cr.
Hectolitre	Granu	fruntea	8	50
		midiulociu	8	10
		de diosu	7	70
	Mestecatu		6	54
	Secara	fromósa	4	95
		de midiulocu	4	80
	Ordiulu	frumosu	3	70
		de midiulocu	3	50
	Ovesulu	frumosu	2	50
		de midiulocu	2	40
	Porumbulu		4	30
	Meiu		4	40
	Hrisca		5	—
	Mazerea		5	80
	Lintea		8	—
	Faseolea		5	—
	Sementia de inu		11	50
	Cartofi		2	40
1 Chilo	Carne de vita		—	32
	„ de rimatoriu		—	44
	„ de berbece		—	20
100 Chilo	Seu de vita prospetu		36	—
	„ „ „ topitu		—	—

Cursurile

la bursa in 15 Decembre 1876 stá asia:

Galbini imperatesci	6 fl. 04	cr. v. a.
Napoleoni	10 „ 12	„ „
Augsburg	118 „ 25	„ „
Londonu	126 „ 60	„ „
Imprumutulu nationalu	66 „ —	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	159 „ 85	„ „
Obligatiunile rurale ungare	73 „ 50	„ „
„ „ temesiane	71 „ —	„ „
„ „ transilvane	71 „ 75	„ „
„ „ croato-slav.	84 „ 50	„ „
Actiunile bancei	816 „ —	„ „
„ creditului	134 „ 10	„ „

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.